

REDACTIA:
și
ADMINISTRAȚIA:
Batthyányi utca Nr. 2

Articoli și corespondențe pentru publicare se trimit redacțiunii.

Concurs, inserțiuni precum și taxele de abonament se trimit Administrațiunii tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

PREȚUL
ABONAMENTULUI:
PENTRU
AUSTRO-UNGARIA:
Pe un an: 10 cor.
Pe 1/2 an: 5 cor.

PENTRU ROMÂNIA ȘI
STRĂINĂTATE:
Pe un an 14 franci.
Pe 1/2 an 7 franci.

Telefon pentru oraș și
comitat Nr. 266.

Nr. 3256/1908.

Concurs.

Prin aceasta se publică concurs pentru îndeplinirea definitivă a *două catedre* profesionale la institutul teologic gr. or. român din Arad:

Beneficiile împreunate cu fiecare din acestea catedre sunt următoarele:

- Salar fundamental 1800 cor.
- Cvinqvenale câte 200 cor.
- Bani de cortel anual 500 cor.
- Participare la fondul de penziune conform dispozițiilor din statute.

Dela recurenți se cere să aibă doctoratul în s-ta teologie și examen de cvalificațiune preotească.

Recursele sunt a se adresa Consistorului gr.-or. român din Arad până încluzive **21 Iunie** (4 Iulie) a. c.

Recurselor sunt a se adnexa următoarele documente:

- Autobiografia pe scurt a recurentului.
- Atestat de botez.
- Atestatele despre cvalificațiunea recurentului.
- Atestat de serviciu dela autoritatea imediat

superioară pentru cazul, că recurentul ar fi funcționat deja și până aci ca profesor la vre'un institut de învățământ.

5. Eventualele dovezi despre activitatea literară a recurentului.

Arad, din ședința senatului bisericesc a Consistorului gr. or. român ținută la 8/21 Mai 1908.

*Consistorul gr.-or. român
din Arad.*

Nr. 3257/1908.

Concurs.

Prin aceasta se publică concurs pentru îndeplinirea următoarelor catedre profesionale la institutul pedagogic gr.-or. român din Arad:

- Limba și literatura română, limba și literatura germană;
- Limba și literatura magiară, istoria și costituția;
- Matematică și fizică;
- Științele naturale;

5. Tipic, cântarea bisericească, muzica vocală și instrumentală.

Beneficiile împreunate cu catedrele de sub punctele 1-4 sunt următoarele:

- Salar fundamental 1800 cor.
- Cvinqvenale (6) câte 200 cor.
- Bani de cortel anual 500 cor.
- Participare la fondul de penziune conform

dispozițiilor statutare.

Dela recurenți se cere să aibă cvalificațiunea prescrisă pentru profesorii dela preparandiile de stat precum și cvalificațiunea conform §-lui 122, p. 10 din Statutul-Organic.

Beneficiul împreună cu catedra de sub nr. 5 este: Salar fundamental 1600 cor., bani de cortel 400 cor., și participarea la fondul de penziune. Dela recurenții pentru această catedră se cere atestat despre terminarea cursurilor vre'unui conservatoriu.

Recursele sunt a se adresa Consistorului gr.-or. român din Arad până încluzive în **21 Iunie** (4 Iulie) a. c.

Recurselor sunt a se adnexa următoarele documente:

- Autobiografia pe scurt a recurentului.
- Atestat de botez.
- Atestatele despre cvalificațiunea recurentului.
- Atestat de serviciu dela autoritatea imediat

superioară pentru cazul, că recurentul ar fi funcționat deja și până aci ca profesor la vre'un institut de învățământ.

5. Eventualele dovezi despre activitatea literară a recurentului.

Arad, din ședința senatului școlar a Consistorului gr.-or. român ținută la 8/21 Mai 1908.

*Consistorul gr.-or. român
din Arad.*

Nr. 3258/1908.

Concurs.

Pentru îndeplinirea definitivă a postului de învățător la școala de aplicație de lângă institutul ped., gr.-or. român din **Arad**, prin aceasta se publică concurs.

Beneficiul împreună cu acest post este următorul: a) salar anual 600 cor., b) proviziune completă (locuință și vipt) în alumneul preparandial.

Alegându-l va avea să funcționeze totodată și ca prefect al alumneului preparandial fără nici o altă remunerațiune.

Recursele sunt a se adresa Consistorului gr.-or. român din Arad, până incluzive în **21 Iunie** (4 Iulie) a. c.

Recurselor sunt a se adnexa următoarele documente:

1. Atestat de botez.

2. Atestat despre evaluearea recurentului.

3. Atestat de serviciu dela autoritatea imediat superioară pentru cazul, că recurentul ar fi funcționat deja și până aci ca învățător la vre'o școală elementară poporală.

Din ședința consistorului gr.-or. român din Arad, ținută la 8/21 Mai) 1908

*Consistorul gr.-or. român
din Arad.*

Două culturi.

Un cap gânditor cu mână delicată a atins în coloanele unui ziar din Arad, începutul unui proces de bifurcație culturală. Autorul articolului, condus de purul interes al adevărului, nu s'a lovit nici de persoane, nici de clase de oameni, dar pe toți i-a pus pe gândiri și în toți a agitat sentimente dormitane, căutând cum cultura ori mai bine zis culturile străine, își încep cursul lor cuceritor mai ales prin șirurile tinerimei noastre avizată la școli streine.

Di Tăslăunu a dus firul discuțiunii în coloanele »Lucașului« din Sibiu, după părerea noastră de bună credință, dar fără măsură, și a căzut în groapa leilor. Nu-i vorba, vom fi având noi păcatele noastre în raport cu poporul, dar tot socotim a fi nevinovați în acuza culturii de fanarioși și e rândul dlui Tăslăuanu să cedeze sentimentului public, mai presus de toate însă adevărului, care este, că până acum noi am împlinit rolul de părinți ai poporului.

Fenomenele fixate și de unul și de altul, să ivesc la toate popoarele, cari stau în contact cultural cu popoare străine mai avantajos situate. De sub acest proces al civilizațiunii nu ne putem sustrage nici noi.

Ca să nu ne ducă însă nici curente externe ale culturii străine, nici curente interne ale vițiilor sociale, e nevoie să ne aflăm noi un punct fix de încheiere, în care toți să ne întrunim, bogat și sărac, cult și necult deopotrivă. Acest punct fix ar fi punctul nostru archimedic, și punctul acesta este biserica.

Biserica noastră după constituția ei este centrul cultural, în care se întrunesc toate elementele personale și sociale.

Biserica nu este o casarmă în care să recrutează și superarbiteză sufletele cu mijloace de dominanță, fie aceea dominanță de interese materiale ori sociale, ci ea este un pom viu, a cărui rădăcini este poporul credincios. Apoi rădăcinile nutresc pomul, ele dau fructele, unde rădăcina sa uscat acolo au perit și fructele. Uite ici unitatea... căci aici nu încap două culturi și peste tot nici un fel de duplicitate precum pe un pom nu încap două feluri de poame.

Noi preoții suntem grădinarii pomului vieții, puși pentru cultivarea lui de Domnul nostru Iisus Hristos. Soarta grădinarii este legată de grădina sa, așa este și soarta noastră legată de grădina noastră, de ceea din urmă crenguță din ea.

Să ne facem fonduri, aceasta este lozinca zilei la noi în biserică, că cine are banul are și sufletele e rezonamentul, — nu prea creștinesc.

Să ne facem, zicem și noi, însă nu pentru vânatoare de suflete, ci — pentru că banul este mijlocitor cultural. Dar din piatră sacă poți scoate fonduri? Așa piatră sacă este sufletul împetrit a unui popor exploatat, și jitnițele nici când n'au fost salvatoarele popoarelor.

Să întorcem lozinca și să zicem: să ne facem popor productiv ca subiect de contribuent la susținerea organismului național bisericesc, așa precum este el planuit în Statutul-Organic și atunci în puterea bisericii vii va rezidă și puterea clerului pe care unii vor să o proptească cu proptele fondurilor, și atunci de sine vor izvorî fondurile din forța productivă a poporului.

Dar cum să ne facem poporul productiv? Așa că vom scoate din dicționarul nostru cuvântul de exploatare și-l vom înlocui cu cultivare, mai departe vom scoate dintre noi distincția de interes preoțesc și mirenesc, și vom avea toți un interes, interesul cel mare a bisericii și neamului românesc, pe care preoțimea este chemată să-l planteze și cultiveze în sufletele bisericii ca să crească și să aducă roada multă. Unitatea întră cler și popor este supremul interes al clerului, în urmare el este chemat să o cultive. Ceice cred a putea susține biserica fără credința viuă a fiilor ei nu știu ce-i biserica. Pe aceasta bază este întemeiată biserica și numai pe aceasta bază să poate susține.

Și când va fi realizat acest ideal al misiunii pastorale, atunci va fi capabil neamul românesc de o proprie cultură și de sine va cădea primejdia disoluției prin influința curenților culturale străine de firea neamului românesc.

Protocol

despre ședințele Sinodului eparhial din dieceza gr.-or. română a Aradului, ținute în sesiunea ordinară din anul 1908.

Sedința XI.

S'a ținut la 26 Aprilie (9 Mai) 1908 la oarele 9 p. m.

Președinte: P. S. Sa Domnul Episcop diecezan Ioan I. Papp. Notar: Vasile Goldiș.

Nr. 102. Înainte de a se intra la ordinea zilei, deputatul sinodal dr. Ioan Papp face următoarea propunere: »Sinodul interzice preoțimei gr.-ort. române din dieceza peste tot să ocupe postul de director executiv ori funcționar la vre'o bancă respective institute de bani, iar acelora, cari eventual ar ocupa în prezent astfel de posturi, se impune să renunțe în termen de 30 de zile de acestea« :

Sinodul declarând această propunere de urgență o avizează spre mai departe afacere Consistorului din Arad.

Nr. 103. Deputatul sinodal Ioan Russu Șirianu adresează Prezidiului următoarea interpelare :

»Are P. S. Sa cunoștință despre faptul, că organele administrative au pedepsit corul gr.-or. român bisericesc din Chisătău cu o amendă de 500 Cor. pe motivul, că acel cor fără Statute aprobate de Guvern continuă a învăța cântările bisericești? Dacă nu are cunoștință, este P. S. aplecat a-și cere în cauză informațiuni de urgență și a dispune cele de lipsă pentru delăturarea șicanelor, la cari este expus suspomenitul cor bisericesc?«

Presidiul răspunde, că nu are nici o cunoștință despre corul amintit de deputatul interpelant, va cere însă informațiuni în cauză și va proceda conform cu starea lucrurilor.

Atât deputatul interpelant, cât și Sinodul ia la cunoștință răspunsul P. S. Sale Domnului Episcop.

Nr. 104. Urmează la ordinea zilei continuarea referadei comisiunii organizatoare care prin raportorul său Dr. Nicolae Oncu raportează asupra proiectului de Statute a fondului de ajutorare a preoțimei rom. gr.-ort. din dieceza Aradului. De bază la desbatere servește proiectul înaintat Sinodului prin Consistorul gr.-or. rom. din Arad.

Dupăce acest proiect de Statute a fost tipărit și distribuit de mai nainte deputaților sinodali, la propunerea comisiunii:

Sinodul primește proiectul de Statute a fondului de ajutorare a preoțimei române gr.-or. din dieceza Aradului de cetit și îl primește în general de bază la discuțiunea specială.

Nr. 105. Urmând desbaterea specială asupra proiectului dela ordinea zilei, Sinodul decide următoarele:

§-ul 1 se primește în textul următor: »Fondul preoțesc întemeiat la anul 1877 formează proprietatea nealienabilă a Eparhiei române gr. or. a Aradului, dupăcum este ea arondată astăzi, adică: din districtul Consistorului din Arad cu cele patru protopopiate (Lipova, Belințu, Timișoara și B. Comloș) adnexate din Banatul-Timșan, cât și din districtul Consistorului român gr.-or. din Oradea-Mare cu scopul și destinațiunea sa inalterabilă fixată în Statutele de față«.

§-ul 2 se primește în textul următor: »Fondul poartă numirea: Fondul diecezan pentru ajutorarea preoțimei române gr.-or. din dieceza Aradului«.

În locul §-lui 3 se pune ca §. 3 §-ul 4 în următorul text: »Mențiunea fondului este ajutorarea protopresbiterilor, preoților și diaconilor deveniți incapabili de purtarea oficiului prin defecte corporale sau spirituale, precum și a văduvelor și a orfanilor lor. — Tot din acest fond se vor ajuta și preoții în funcțiuni parohiale lipsiți de dotațiune. Acest scop și mențiunea a fondului rămâne pentru totdeauna nealterabilă«.

§-ul 4 (fost în proiectul de Statute §. 3) se primește în textul următor: »Participarea și contribuirea la acest fond este obligatoare, fără nici un fel de excepțiune, pentru toți protoprezviterii, preoții și diaconii, cari sunt astăzi și cari vor intra pe viitor în funcțiuni parohiale în dieceza Aradului«.

§-ul 5 se primește în textul următor: »Fondul se va administra prin Consistorul eparhial din Arad sub controla adunării generale a preoțimei și sub controla Sinodului eparhial și anume pe baza unui regulament special, ce se va vota prin Sinodul eparhial spre acest scop, după ascultarea votului și a opiniei adunării generale a preoțimei și a Consistoarelor; până atunci administrarea se va face după normele generale de administrare a fondurilor și averilor diecezane.

§-ul 6 se primește neschimbat în textul prezentat prin Consistorul din Arad.

§-ul 7 se primește în textul următor: »Sunt obligați la solvirea taxelor fundamentale toți protopopii, preoții și diaconii, cari sunt așezați azi ori cari se vor așeza pe viitor în funcțiuni pastorale pe teritoriul diecezei Aradului. — Protopopii, preoții și diaconii actualmintre în funcțiuni sunt datori să plătească fiecare în bani gata taxele fundamentale cel mult până la 1 Octombrie a anului, în care vor intra în vigoare statutele de față, iar' aceia, cari vor intra pe viitor în funcțiuni, sunt datori să plătească acestea taxe întotdeauna fiecare necondiționat, în bani gata încă înainte de hirotonire — Taxele fundamentale se stabilesc precum urmează:

a) pentru protopopi	cor. 240—
b) pentru preoții din parohii de cl. I	„ 160—
c) pentru preoții din parohii de cl. a II-a	„ 120—
d) pentru preoții din parohii de cl. a III-a și pentru diaconi	„ 80—

§-ul 8 se primește în textul următor: „Preoții din parohiile de clasa inferioară, precum și diaconii ori și când au drept să opteze și să plătească taxa fundamentală stabilită pentru parohiile din clasa imediat superioară și prin aceasta intră în uzul tuturor drepturilor și datorințelor stabilite în acestea statute pentru parohiile din acea clasă imediat superioară. Alineatul al 2-lea din acest § se susține neschimbat. (Vezi §-ul 12 și 13).

§-ul 9 și §-ul 10 se primesc neschimbate în textul prezentat prin consistorul din Arad.

§-ul 11 se primește în textul următor: „Taxele anuale se stabilesc astfel:

a) pentru protopopi	cor. 120.—
b) pentru preoți din parohii de cl. I-a	„ 80.—
c) pentru preoți din parohii de cl. a II-a	„ 60.—
d) pentru preoți din parohii de cl. III-a și pentru diaconi	„ 40.—

Acestea taxe anuale sunt obligatoare pentru toți protopopii, preoții și diaconii actuali și viitori și trebuie plătite în bani gata cel mult până la 1 Octombrie a fiecărui an și anume pentru toți cei actuali cu începere dela anul intrării în vigoare a Statutelor prezente, cât și pentru cei viitori cu începere dela anul hirotoniei lor. — În ce privește intrarea în funcțiuni preoțești și plățirea taxelor, fiecare an început de serviciu se consideră de an complet.

§-ul 12 se primește în textul următor: „Preoții din parohii de clasa inferioară au drept ori și când să opteze și să plătească taxa anuală staverită pentru parohiile din clasa imediat superioară și totodată prin aceasta intră în toate drepturile și datorințele parohiilor din clasa superioară, din contră preoții din parohii de clase superioare nu au drept să treacă la clase inferioare.

§-ul 13 se primește în textul următor: „În caz de strămutare din o parohie de clasa inferioară la o parohie de clasa superioară, precum și în cazul de optare a unui preot din o clasă inferioară la o clasă superioară, preotul, care s'a strămutat sau optat pentru o clasă superioară, este îndatorat să plătească taxa anuală statutară corăspunzătoare acestei clase superioare cu începere dela anul, în care s'a întâmplat strămutarea sau în care a optat pentru o clasă superioară, iar' în ceea ce privește trecutul, diferența dintre taxele anuale solvite deja în parohia de clasa inferioară și între taxele anuale de plătit pentru clasa superioară la care s'a strămutat ori la care a optat, preotul o va întregi și plăti cu interese de 5% socotite îndărăt pe tot timpul de serviciu și de plată a taxelor anuale pentru clasa inferioară. — Aceasta diferență, dacă nu petrece suma de 100 cor., preotul este dator să o plătească în număr înaintea de instalarea sa în parohia de clasa superioară și respective înainte de admiterea sa de trecere dela o clasă inferioară la o clasă superioară, iar' dacă diferența va trece peste suma de cor. 100 aceasta este dator a o plăti cel mult în termen de doi (2) ani socotind dela anul instalării sau al optării pentru clasa superioară“.

§-ul 14 se primește în textul următor: „Protopopii fiitori vor solvi taxele anuale normale în acestea statute cu începere dela anul introducerii lor în funcțiune. Diferința, ce există între taxele anuale, ce au solvit protopopii în calitatea lor de preoți și între ceea ce trebuie să o plătească ca protopopi, sunt dator a o întregi cu interese de 5% pe atâția ani, câți ani de serviciu au avut ca preot și membru al fon-

dului. — Dacă diferența aceasta nu trece peste suma de 100 cor. aceasta sumă trebuie plătită înainte de instalare, iar' dacă diferența va trece peste 100 cor., protopopul este dator să o plătească cel mult în termen de doi ani, începând dela ziua instalării sale de protopop“.

§-ul 15 se primește neschimbat în textul prezentat prin Consistorul din Arad.

După §-ul 15 urmează un §. nou ca §. 16 cu textul următor: „Toți membrii fondului, cari rămân în restanță cu plățirea taxelor, sunt dator să plătească acestea restanțe din preună cu interese de 5% socotite dela terminul fixat de plată până la ziua plățirii. — Aceasta dispozițiune nu se aplică la restanțele din trecut“.

§§-ii 16, 17, 18, 19 și 20 devin §§-ii 17, 18, 19, 20 și 21 și se primesc neschimbați în textul prezentat prin Consistorul din Arad.

§-ul 21 devine §. 22 și se primește în textul următor:“

Drept la ajutor au:

a) Protopopii, preoții și diaconii, cari au un serviciu neîntrerupt și îndeplinit cel puțin de 10 ani, dacă au ajuns deficienți după îndeplinirea acestui timp de serviciu și dacă și-au achitat toate taxele de membru pe tot timpul de serviciu;

b) acei protopopi, preoți și diaconi, cari au ajuns deficienți prin nenorociri încă înainte de a implini 10 ani de serviciu, dacă și-au achitat toate obligamentele lor de dare cătră fond pe tot timpul, cât au stat în funcțiune; în acest caz ajutorul protopopului, preotului și diaconului deficient, precum și a văduvei și a orfanilor lor se va stabili în măsura aceea, ca și când ar fi implinit 10 ani de serviciu;

c) văduvele membrilor fondului pe timpul văduviei lor;

d) orfanii rămași de membrii fondului; și:

e) preoții în funcțiuni pastorale lipsiți de dotațiune“.

§-ul 22 se eliminează.

§-ul 23 se primește în textul următor: „Deficiența și prin aceasta îndreptățirea la ajutor o decretază senatul bisericesc al Consistorului concernent și anume după ascultarea opiniunii unei comisii constatatoare din medicul consistorial, un alt medic designat de Consistor și doi-doi preoți denumiți din an în an spre acest scop din partea adunării generale a preoțimii și anume doi preoți pentru districtul Consistorului din Arad și doi pentru districtul Consistorului din Oradea-Mare. — Procedura în afacerea de decretare a deficienței se pune la cale sau la cererea părții interesate sau din oficiu, dacă aceasta o reclamă interesele de serviciu. — Toți protopopii, preoții și diaconii decretați de deficienți prin aceasta își pierd toate beneficiile parohiale“.

§-ul 24 se primește în textul următor: „Cvota ajutorului se stabilește după anii de serviciu și după anii, pe cari s'au plătit toate taxele statutare la acest fond. Anul de serviciu început, pentru care s'a plătit întreagă taxa anuală, se consideră de an complet de serviciu“.

§-ul 25 se primește în textul următor: „Anii de serviciu din altă dieceză se compută numai în acel caz, dacă membrul va solvi taxa fundamentală și totodată și taxele anuale cu interese de 5% pe tot timpul, cât a funcționat ca preot în altă dieceză; plățirea trebuie efectuită cel mult în termen de un an, începând dela intrarea sa în funcțiune în dieceza noastră“.

§§-ii 26, 27, și 28 se primesc neschimbați în textul prezentat prin Consistorul din Arad.

În §-ul 29 după cuvintele „de 40 ani“ se pun cuvintele: „în caz, dacă sunt decretați de deficienți“.

§-ul 30 se primește neschimbat în textul prezentat prin Consistorul din Arad.

§-ul 31 se primește în textul următor: „Dreptul de ajutor al văduvei și al orfanilor se începe deodată cu încetarea dreptului văduvei garantat prin §-ul 12 din Regulamentul pentru parohii“.

§-ul 32 se primește neschimbat în textul prezentat prin Consistorul din Arad.

La §-ul 33 înaintea celor două cuvinte din urmă „de creștere“ se pune cuvântul „ajutor“.

§-ul 34 se primește neschimbat în textul prezentat prin Consistorul din Arad.

În §-ul 35 „adunarea generală a fondului“ se omit și în locul lor se pun cuvintele: „consistorul concernent la propunerea adunării generale a preoțimii“.

§-ul 36 se primește în textul următor: „Pentru preoții lipsiți de dotațiune, Consistorul concernent din suma destinată din an în an spre acest scop de către adunarea generală a preoțimii, votează din caz în caz ajutoarele, ce le crede de trebuință în interesele serviciului pastoral“.

§-ul 37 se primește neschimbat în textul prezentat de Consistorul din Arad.

În §-ul 38 la litera c) după cuvintele „din ofleiu“ se pun cuvintele „și judecat la pierderea drepturilor la ajutor“.

§§-ii 39, 40, 41, 42, 43, și 44 se primesc neschimbați în textul prezentat de Consistorul din Arad.

§-ul 45 se primește cu textul următor: „Agendele adunării generale sunt:

a) a revedea socoțile și a proiecta bugetul anual al fondului;

b) a supraveghea administrarea averilor fondului prin o comisiune aleasă din sinul său pe o durată de 3 ani constând din 3 persoane, carea are dreptul și datorița de a scontră cassa și a controla gestiunea fondului;

c) a alege câte doi-doi preoți pe termen de câte un an în comisiunea chemată să concurgă în chestiile decretării de deficiență a membrilor fondului;

d) a face propunerile relative la sporirea, conservarea și buna administrare a fondului;

e) a pune în bugetul anual o anumită sumă destinată pentru ajutorarea preoților lipsiți de dotațiune;

f) a face propuneri pentru o eventuală modificare a Statutelor“.

§-ul 46 se primește în textul următor: „toate dispozițiunile relative la administrarea acestui fond aparțin la competența senatului bisericesc al Consistorului din Arad, iar senatului episcopesc dela acest Consistor i-se rezervă numai administrarea tehnică“.

La §-ul 47, față de propunerea comisiunii, deputatul Augustin Hamsea susține și propune din partea sa a se susține și primi textul prezentat prin Consistorul din Arad de următorul cuprins: „Din venitul efectiv al fiecărui an, să se capitalizeze 30%, iar din restul de 70% după detragerea dărilor, a speșelor de administrare și ajutoarelor deja votate, să se voteze ajutoare nouă în cadrul sumei disponibile“.

Asupra acestei propuneri 10 deputați prezenți cer votare nominală: Astfel P. S. Sa, după ce atrage atențiunea Sinodului asupra acelei împrejurări, că prin votarea propuneri comisiunii, augmentarea fondului se îngreunează peste măsură, provoacă în șir alfabetic pe deputați a-și da votul.

Pentru propunerea deputatului Augustin Hamsea au votat deputații: Dr. Cornel Ardelean, Vasilie Beleş, Sever Bocu, Vasilie Bogoiu, Dr. Teodor Burdan, Dr. Aurel Cioban, Paul Gavrilete, Vasilie Goldiș, Augustin Hamsea, Dr. Sever Ispravnic, Mihaiu Lucața, Titu Mărgineanu, Pavel Miulescu, Aurel Petrovici, George Petrovici (ref.), Petru Truția și Mihaiu Velici, deci de tot 20 deputați.

Contra propunerii Augustin Hamsea au votat deputații: Dr. Gavril Cozma, Ioan Costa, George Feier, Ioan Georgia, Procopie Givulescu, Iuliu Groșoreanu, Andrei Horvat, Cornel Lazar, Dr. Aurel Lazar, Vasilie Mangra, Alexandru Muntean, Dr. Nicolae Oncu, Dr. Ioan Papp, Alexandru Popovici, Dr. George Roxin, Nicolae Roxin, Ioan Russu-Șirianu, Dămian Sebeșan, Petru Serb, Iosif Tărău și Nicolae Zigre, deci de tot 21 de deputați.

În urma acestui vot §-ul 47 se primește în textul următor: propus de comisiunea organizatoare: „Din venitul anual efectiv al fondului după subtragerea tuturor dărilor publice și a speșelor de administrare 30% se adaugă în tot anul la capitalul fondului, iar 70% se pot folosi pentru acoperirea ajutoarelor statutare votate deja și cari se vor vota pe viitor“.

După aceasta ședință se suspende pe 10 minute. Redeschizându-se ședința și continuându-se dezbaterile:

§-ul 48 se primește cu textul următor: „Preoții, cari trec în altă dieceză, își primesc fără interese toate taxele anuali solvite la fond“.

§§-ii 49 și 50 se primesc neschimbați în textul prezentat de Consistorul din Arad.

§-ul 51 se eliminează.

§-ul 52 acum 51 se primește în textul următor: „Toți membrii actuali ai fondului, cari sunt în restanță cu taxele obligate prin Statutele anterioare, sunt dator să achite toate acestea înainte de intrare în vigoare a Statutelor de față. Dela acest obligament se eliberează numai acei preoți, cari până azi absolut nu au participat la fond și cari totodată au un serviciu de peste 30 ani trecuți“.

§-ul 53 acum 52 se primește în textul următor: „Toți membrii actuali ai fondului intră în beneficiile și au drept la ajutorul garantat prin Statutele prezente atât pentru sine, cât și pentru văduvele și orfanii lor numai după îndeplinirea unui serviciu de 10 ani, computați dela intrarea în vigoare a Statutelor de față, dacă totodată pe întreg acest timp vor fi plătit regulat toate taxele obligate la fond. Până la acest timp în toate cazurile de deficiență sau de moarte pe un period de 10 ani se aplică dispozițiile Statutelor vechi relativ la toate ajutoarele.“

Le stă însă în liberă voie și au dreptul să-și achite toate taxele pe 10 ani trecuți cu începere dela intrarea în vigoare a Statutelor de față toți protopopii, preoții și diaconii azi în funcțiune, cari prin aceasta intră în toate drepturile de ajutor, asigurate pe partea lor, precum și a văduvelor și a orfanilor lor, în senzul §§-lor 24—35 din aceste Statute și înainte de expirarea unui interval de 10 ani. — După expirarea unui interval de 10 ani încetează tot dreptul de a cere și de a conferi nouă ajutoare pe baza Statutelor vechi“.

§-ul 54 acum 53 se primește neschimbat în textul următor: „În caz de divergență între senatele bisericești dela ambele Consistoare în toate cauzele, ce privesc drepturile și datorițele membrilor către fond și aplicarea sau interpretarea lor, interpretarea dispozițiilor din aceste Statute aparține la competența sinodului eparhial. — Deasemenea sinodul eparhial aea

drept de a modifica aceste Statute după ascultarea opiniei sau propunerilor venite dela Consistor și dela adunarea generală a preoțimii“.

§-ul 56 se eliminează.

Ca §. 55 se primește următorul text: „Înmulțându-se după timp venitele curate ale acestui fond întru atâta, încât după prevederea tuturor trebuințelor statutari, să rămână un prisos anual de venit, după ascultarea votului adunării generale a preoțimii și a propunerii venite dela Consistor, sinodul eparhial are drept să voteze și întrebuițeze o cvotă din venitul anual și pentru alte trebuințe bisericești-culturale ale diecezei.

§-ul 57 acum §. 56 se primește în textul următor: „Aceste Statute intră în vigoare la 1 Ianuarie 1909“.

§-ul 58 acum 57 se primește în textul următor: „Cu executarea acestor Statute se încredințează Consistorul din Arad.

Acestea Statute se vor tipări ca adnex la protocolul sinodal și totodată se va imprimă separat și prin cercular se va comunica cu toți protopopii, preoții și diaconii azi în funcțiune.

Nr. 106. Urmează la ordinea zilei referada comisiunii organizatoare prin raportorul său Dr. Nicolae Oncu asupra raportului senatului școlar al Consistorului din Arad în cestiunea școlii de fete. La propunerea comisiunii:

Sinodul susține și pe mai departe în tot cuprinsul lor concluzele sale de sub Nr. 73 din 1906 și Nr. 60 din 1907 și în senzul acestora de nou decretează de o parte susținerea școlii superioare de fete din Arad cu mijloacele votate deja spre acest scop, iar de altă parte decretează și invită de nou Consistorul din Arad se continue pașii de lipsă pentru dezvoltarea, ridicarea și recunoașterea acestei școlii de școală civilă de fete cu caracterul confesional gr.-or. român.

Nr. 107. Punându-se la ordinea zilei continuarea referadei comisiunii epitropești prin raportorul ei Dr. Sever Ispravnic, la propunerea comisiunii:

Sinodul ia la cunoștință lămurirea P. S. Sale Domnului Episcop diecezan Ioan I. Papp despre starea fondurilor și a venitelor diecezane în raport cu trebuințele deja sistemizate și altele iminente ale diecezei, care lămurire se cuprinde sub Nr. 87 din protocolului ședinței a VI-a.

Nr. 108. La propunerea comisiunii epitropești:

Bugetul Consistorului din Arad pe anul 1908 se statorește precum urmează:

Bugetul

Consistorului român gr.-or. din Arad, pe anul 1908.

A) Venite (acoperire)	A fost prelininat în 1907.	S'a votat pe 1908.
a) ordinare:		
Bani gata, rămași la 31 Decembrie 1907 . . .	1181·76	990·94
Ajutor de stat pe 1907-8	17300·—	17300·—
Contribuire de 4 fil. de suflet	14300·—	14150·—

	Au fost prelininat în 1907.	S'a votat pe 1908.
Taxa de 1 cor. dela cununii	1500·—	1701·—
60% din venitul fondului bisericesc-clerical . .	25592·20	20709·24
60% din venitul fondului școlar	4196·70	4181·40
Cvota 10% spese de administrare din venitul curat al fondurilor și fundațiilor	19859·38	20340·38
Din venitul sesiilor reduse întru acoperirea parțială a retribuiunii protoprezviterilor . .	10200·—	10200·—
Spesele biroului sinodal dela deputați	200·—	200·—
Cvota $\frac{3}{5}$ din venitul curat al fondului pentru promovarea cultului religios	1467·13	1493·76
Didactru teol.-pedagogic	1500·—	2000·—
Taxe de examen și întărire învățătorească	1500·—	1000·—
b) extraordinare:		
Arenda casei din strada Batthányi Nr. 2	1200·—	1300·—
Cvota 10% extraord. din fondul bisericesc pentru edificarea cancelariei consistoriale	4265·36	3451·54
	104262·53	99018·26

B) Spese.

I. Senatul bisericesc.

a) ordinare:

Salarul asesorului ordinar	2400·—	2400·—
Adaus personal acestuia	600·—	600·—
Relut de cortel acestuia	500·—	500·—
Salarul și 5 cvincvenale directorului dela institutul ped.-teol. . . .	2800·—	2800·—
Retribuiune direcțională acestuia	400·—	400·—
Salarele alor 2 profesori de teologie à 1800 cor.	3600·—	3600·—
Relut de cvartir la trei profesori de teologie	1500·—	1500·—
Onorar propunătorului de cant și muzică	1600·—	1600·—
Relut de cvartir acestuia	400·—	400·—
Salarul profesorului suplent la teologie . .	600·—	600·—
Contribuirea la bugetul mitropolitan	300·—	300·—
Știpeții pentru teologi	2400·—	—

	A fost prelininat în 1907.	S'a votat pe 1908.		Au fost prelininat în 1907.	S'a votat în 1908.
Ajutoare de caritate	300.—	300.—	Relul de cvartir acestuia	500.—	500.—
Retribuția protopopilor (11) din districtul Con- sistorului Arădan	11000.—	11000.—	Salarul cassarului cons.	2400.—	2400.—
Retribuția alor 6 proto- popi din districtul Con- sistorului Orădan	6000.—	6000.—	Relut de cortel acestuia	500.—	500.—
			Salarul referentului aju- tător	1600.—	1600.—
b) <i>Spese extraordinare:</i>			Relut de cortel acestuia	400.—	400.—
Diurne și spese de esmi- siuni	800.—	800.—	Salarul adjunctului con- tabil	1200.—	1600.—
Spese neprevăzute	400.—	400.—	Relut de cortel acestuia	—.—	400.—
	35600.—	33200.—	Onorar fiscului consis- torial	2000.—	2000.—
			Onorar esactorului	800.—	800.—
			Salarul arhivarului	1200.—	} 1600.—
			Salarul protocolistului	100.—	
			Dotarea canceliștilor	4000.—	4000.—
			Simbria servitorului de cancelarie	720.—	720.—
			Incălzitul și luminatul lo- calului consistorial	1200.—	1300.—
			Tipărituri pentru consis- tor	2000.—	3000.—
			Recvizite de scris, mobile porto	1000.—	1600.—
			Taxa de canalizare, apă și asigurarea edific.	400.—	400.—
			Diurne și viatic deputa- ților sinodali	2500.—	2500.—
			Contribuțiune și equiva- lent	100.—	100.—

II. Senatul școlar.

a) Spese ordinare :

Salarul asesorului ordinar	2400.—	2400.—
Relut de cvartir acestuia	500.—	500.—
Salarele profesorilor pre- parandiali (unul à 2800 cor., 3 à 1800 cor. 1 à 1600 cor.)	9800.—	9800.—
Relut de cortel acestora	2500.—	2500.—
Onorar profesorului de higienă și medic	1200.—	1200.—
Onorar profesorului de desemn și caligrafie	200.—	200.—
Susținerea alumneelor	2500.—	2500.—
Recvizite de învățământ la seminar	300.—	300.—
Recvizite de scris și spese direcționale	200.—	200.—
Recvizite de învățământ în economie	150.—	150.—
Încălzit și luminat la institutul seminarial	450.—	—.—
Catiheșilor	5500.—	5500.—

b) Spese extraordinare :

Diurne și spese de esmi- siuni	2000.—	2000.—
Ajutoare culturale	2000.—	2000.—
Spese neprevăzute	400.—	400.—
	37700.—	31200.—

III. Senatul episcopesc.

a) Spese ordinare :

Salarul asesorului ordinar	2400.—	2400.—
Relut de cvartir acestuia	500.—	500.—
Salarul secretarului cons.	2400.—	2400.—
Adaus personal acestuia	800.—	800.—
Relut de cvartir acestuia	500.—	500.—
Salarul controlorului con- tabil	2400.—	2400.—

Relul de cvartir acestuia	500.—	500.—
Salarul cassarului cons.	2400.—	2400.—
Relut de cortel acestuia	500.—	500.—
Salarul referentului aju- tător	1600.—	1600.—
Relut de cortel acestuia	400.—	400.—
Salarul adjunctului con- tabil	1200.—	1600.—
Relut de cortel acestuia	—.—	400.—
Onorar fiscului consis- torial	2000.—	2000.—
Onorar esactorului	800.—	800.—
Salarul arhivarului	1200.—	} 1600.—
Salarul protocolistului	100.—	
Dotarea canceliștilor	4000.—	4000.—
Simbria servitorului de cancelarie	720.—	720.—
Incălzitul și luminatul lo- calului consistorial	1200.—	1300.—
Tipărituri pentru consis- tor	2000.—	3000.—
Recvizite de scris, mobile porto	1000.—	1600.—
Taxa de canalizare, apă și asigurarea edific.	400.—	400.—
Diurne și viatic deputa- ților sinodali	2500.—	2500.—
Contribuțiune și equiva- lent	100.—	100.—
b) <i>Spese extraordinare :</i>		
Diurne și viatic deputa- ților congresuali	2400.—	2400.—
Diurne și viatic la comi- siuni și esmisiuni	400.—	400.—
Subvențiunea lui Ioan Moldovan	600.—	600.—
Subvențiunea văd. Milca Bodea	96.—	96.—
Cvota pentru depurarea împrumutului gimna- ziului din Brad la fon- dul bisericesc	400.—	400.—
Cvota împrumutului luat pe 12 ani din fondul bisericesc pentru casa din strada Batthyányi Nr. 2.	2166.66	2166.66
Interesele acestui împru- mut	1015.60	1015.60
Spese neprevăzute	800.38	800.20
In contul speselor pentru edificarea cancelariilor	4265.36	3451.54
	44664.—	45750.—

	A fost prelininat în 1907.	S'a votat pe 1908.
C) Recapitulare.		
I. Senatul bisericesc .	35600.—	32200.—
II. » școlar . .	31700.—	31250.—
III. » epitropesc	44664.—	45750.—
	111964.—	110200.—

D) Bilanț.

Venite	104262·53	99018·26
	111964.—	110200.—
Deficit.	7701·47	11181·74

Nr. 109. La propunerea aceleiași comisiunii :

Se stabilește precum urmează :

Bugetul

Consistorului român gr.-or. din Oradea-mare, pe anul 1908.

A) Venite :

	S'a votat pe 1908.
Remanența casei din anul trecut	3535·77
Ajutor de stat pe 1908 . .	12000.—
Competința sidoxială . . .	1200.—
Cvota din fondul preoțesc	3600.—
Cvota $\frac{2}{5}$ din venitul curat al fondului pentru promovarea culturai religioase .	978·08
Din fondurile comune . . .	4000.—
Contribuiri eparhiale . . .	8000.—
Taxe de câte 1 cor. dela cununii	400.—
10 $\frac{0}{10}$ spese de manipulare dela fonduri și fundațiune	300.—
Diferiți alți bani	300.—
	34313·85

B) Spese :**I. Senatul bisericesc.**

Salarul vicarului președinte	10000.—
Salarul asesorului referent bisericesc	2400.—
Relut de cortel acestora . .	500.—
Retribuțiunea protopopilor .	6000.—
Spese de călătorii în afaceri bisericești	200.—
	19100.—

II. Senatul școlar.

Remunerațiunea catiheților .	500.—
Pentru ajutorarea școalelor și întregirea dotațiunii învățătorilor	978·08
Spese de călătorii în afaceri școlare	200.—
	1678·08

III. Senatul epitropesc.

	S'a votat pe 1908.
Salarul secretarului	2400.—
Relut de cortel acestuia . .	500.—
Salarul arhivarului	2000.—
Relut de cortel acestuia . .	400.—
Onorar fiscalului	600.—
Salar pentru un scriitor . .	1200.—
Onorar cassarului	200.—
Onorar controlorului	200.—
Simbria servitorului	360.—
Lemne pentru cancelarie . .	350.—
Recvizite pentru cancelarie .	150.—
Instruirea cancelariei	150.—
Luminarea	60.—
Tipărituri pentru toate resor-	
turile	500.—
Contribuțiune și equivalent	400.—
Competința sidoxială	1200.—
Competințe și diurne deputa-	
ților sinodali	1200.—
Spese de călătorie în afaceri	
epitropești	100.—
Conservarea edificiului con-	
sistorial	400.—
Spese neprevăzute	200.—
Diferiți alți bani	300.—
	12870.—

C) Recapitulare :

I. Spesele senatului bisericesc	19100.—
II. Spesele senatului școlar	1678·08
III. » » epitropesc	12870.—
	33648·08

D) Bilanț :

Venite	34313·85
Spese	33648·08
Escedent :	665·77

Totodată sinodul îndrumă Consistorul din Oradea-mare, ca pe viitor să pregătească proiectul de buget în ferma aceea, dupăcum este prezentat cel din Arad, adecă în acel proiect de buget lângă suma proiectată pe anul respectiv să se pună totdeauna și suma votată și pusă în buget pentru anul precedent.

Nr. 110. Față de anticipațiunea de 4000 cor., dată de Consistorul din Arad Consistorului din Oradea-mare, la propunerea comisiunii :

Consistorul din Arad se avizează, ca suma aceasta să o șteargă din contul de datorie a Consistorului din Oradea-mare și să o achite din venitele sperative ale fondurilor comune ori din alte venite sperative ale fondurilor și fundațiilor diecezane.

nr. Supliela „Biserica și Școala“ Nr. 22.

Nr. III. Rugarea catihetului din Oradea-mare Vasilie Popovici pentru o remunerație din fondurile diecezeane, la propunerea aceleiași comisiunii :

Se incuviințează și preotului-catihet din Oradea-mare Vasilie Popovici i se votează o remunerație de 400 cor., în contul bugetului Consistorului din Oradea-mare.

Nr. II2. Urmează referada comisiunii bugetare prin raportorul dr. George Roxin. La propunerea comisiunii :

Sinodul stabilește speșele sesiunii sinodale actuale în sumele următoare :

Pentru deputații din districtul Aradului :

a) diurne	2288.—)	2546.—
b) speșe de călătorie . .	258.—)	
De tot :		2546.—

Pentru deputații din districtul Oradea-mare.

a) diurne	1000.—)	1247.40
b) speșe de călătorie . .	247.40)	
De tot :		3793.40

care sumă se asignează la cassa Consistorială din Arad, în contul bugetelor consistoriale.

Nr. II3. Pentru verificarea protocolului ședinței X și XI :

Se designează deputații sinodali locuitori în Arad și biroul.

Nr. II4. Terminându-se agendele prezentei sesiuni P. S. Sa părintele Episcop mulțumește lui Dumnezeu, că ne-a învrednicit a ne întruni cu pace și a încheia cu bine lucrările pentru aceasta sesiune și mulțumind totodată și deputaților pentru promptitudinea, cu care s'au prezentat la Sinod și pentru zădul, interesarea și seriozitatea, cu care au participat la rezolvarea chestiunilor puse la ordinea zilei și implorând binecuvântarea de sus asupra lucrărilor sinodului și asupra deputaților, la oara 10 seara ridică ședința și declară sesiunea sinodală din acest an de închisă.

Deputatul Vasilie Mangra mulțumește P. S. Sale în numele deputaților pentru zădul, paciența și tactul, cu care a condus sesiunea încheiată accentuând stăruințele și rezultatele bune, la cari au ajuns afacerile diecezei sub conducerea P. S. Sale.

Vasilie Goldiș,
notarul ședinței.

Acest protocol s'a cetit și verificat în ședința subscrisei comisiuni sinodale.

Arad, 30 Aprilie (13 Mai) 1908.

Ioan I. Papp,
Episcop-președinte.
Dr. Nic. Oncu

Roman R. Ciorogariu
Gerasim Serb
Ioan Costa

Vasilie Goldiș

Apel.

Nici manualul cel mai bun nu e satisfăcător fără predare metodică. Acesta e un adevăr necontestabil.

De prezent, tot mai mult se inzistă asupra învățământului religiunii, ca necesitate a firei. Unii pedagogi pretind chiar reformarea din temelie a acestui învățământ. Dar, până s'ar putea înjgheba o reformă atât de norocoasă : succesul învățământului religiunii e condiționat de predarea metodică, ceea ce în școale lipsește aproape preste tot.

Temelia întregului învățământ religios este Istoria biblică, pentru că de aici isvoresc celelalte discipline : dogmatice și morale. De aceea, materia aceasta trebuie să ne preocupe deosebit.

Un principiu pedagogic sună : „Non multa, sed multum“. Mult produce însă numai o prelegere metodică.

Prelegerile metodice recer preparare, iar aceasta recere timp și abilitate. Și cari catiheți dispun totdeauna de timp pentru prepararea prelegerilor ?

Iată, aceste conziderante m'au condus, să elaborez toate lecțiunile istorioarelor biblice în formă de prelegeri și să le tipăresc într'o carte sub titlul : „Prelegeri metodice din istorioare biblice“. Aici va fi tratată, după principiul treptelor formale, întreagă materia biblică, pentru clasele : II, III și IV a școalelor elementare, cuprinsă în manualul meu „Istorioare biblice“, 73—74 pieze.

Având în vedere adevărul, că carte didactică lipsită de scăderi, ales la prima ediție nu există, am ținut cont de observările binevoitoare, ce mi-s'au făcut manualului. De aceea, în prelegeri am emendat neajunsurile textului din istorioare, în care formă se va prezentă și manualul „Istorioare biblice“ la noua ediție.

Cartea va apărea în vara anului curent într'un număr limitat de exemplare. De aceea, On. Catiheți, cari doresc să aibă acest ajutor sincer în greuna lor misiune : binevoiască a se abonă de timpuriu. Prețul va fi circa 3 cor.

Bărateaz în Aprilie 1908.

Nicolae Crișmariu,
paroh.

Convocare.

Despărțământul protopopesc Chișineu al reuniunii învățătorilor români ort. din protopopiatele I—VII, se va ținea proxima adunare Sâmbătă în 7/20 Iunie 1908 în comuna Chișineu la școala înv. Ioan Caba la care sunt poștiți a participă toți membrii și binevoitorii școalei.

PROGRAMA :

1. Dimineața la 8 ore asistare la chemarea Duhului sfânt.

2. Ascultarea examenului.
3. Cuvânt de deschidere.
4. Constatărea prezenților.
5. Reflexiuni asupra examenului.
6. Raportul biroului.
7. Citirea eventualelor lucrari, didactice.
8. Discuțiuni asupra cestiunilor școlare.
9. Incassarea taxelor.
10. Propuneri și interpelări.
11. Fixarea proximei adunări.
12. Incheere.

N a d a b, la 1/14 Mai 1908.

Traian Țabic,
secretar.

Dimitrie Boariu,
președinte.

CRONICA.

Ezamele școlii civile de fete din loc. Prin aceasta se aduce la cunoștința On. public, că ezamele școlii civile diecezane de fete din Arad se vor ține în ziua de 7/20 Iunie a. c., între orele 8-12 a. m., iar în ziua următoare, între 5—7 ore p. m., va avea loc încheierea festivă a anului școlar. *Diracțiunea.*

În tipografia diecezană află aplicație **doi elevi.** Se cere ca reflectanții să fie împlinit 14 ani și să aibă cel puțin **2 cl. medii.**

Concurse.

Pentru îndeplinirea parohiei de *clasa a II-a Șiuștiu-Briheni* devenită vacantă prin strămutarea preotului Ilie Burșășiu la V. Săliște, prin aceasta, în urmarea încuviințării Venerabilului Conzistor din Oradea-mare de sub Nr. 888/B. 1908 să publică concurs cu termen de alegere pe ziua *Nașterii s-lui Ioan Botezătorul* (24 Iunie v. a. c.) pe lângă următoarele emoluminte:

1. Dela Briheni câte două cor. dela fiecare familie. 2. Dela Șiuștiu câte 23 litre bucate mixte dela fiecare nr. de casă; pentru botez una cor.; pentru înmormântări până la 7 ani două cor.; peste 7 ani patru cor.; evangelia lui Lazar două cor.; maslu două cor.; un stâlp două cor.; liturgie privată două cor.; slujbe de epitrafir 40 fil.—una cor.; cununie patru cor. extras de botez, de moarte ori cununie două cor.; extras familiar patru coroane și întregirea dela stat.

Cei ce doresc a ocupa aceasta parohie sunt poftiți a-și înainta rugările, instruate conform legii și regulamentelor în vigoare până cu zece zile înainte de ziua alegerii M. O. D. Moise Popoviciu adm. ppsc în Szegyst p. Rieny, iar în vre-o Duminecă ori sârbătoare recurenții au a se prezenta la ss. biserici din Șiuștiu și Briheni, cu observarea ș-lui 20 din regulamentul pentru parohii, spre a-și arăta dexteritatea în oratorie, tipic și cântări.

Dat din ședința comitetului parohial ținută în Șiuștiu la 2/15 Aprilie 1908.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Moise Popoviciu* adm. ppsc.

Pentru îndeplinirea următoarelor stațiuni învățătorești din tractul Vașcouli se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în foaia oficială „Biserica și școala“.

1. *P. P. Tiganești*, salar în bani 108 cor., 10 (zece) cubule bucate a 10 cor. de tot 100 cor.; 6 metri lemne 64 cor., câte o porție de fân dela toată casa a 40 fil. de tot 24 cor., câte o porție de paie dela toată casa a 20 fil. de tot 12 cor., câte un fuior dela toată casa a 20 fil., de tot 12 cor.; zece holde de pământ a 20 cor. holda, de tot 200 cor.; pământ de pășunat 6 holde a 4 cor. holda, de tot 24 cor., două vici fasole 6 cor.; pentru cantorat cinci cubule de bucate 10 cor. de tot 50 cor., cvartir și grădină de legumi.

2. *Poeni de sus*: Salar în bani 168 cor. 10 cubule bucate a 12 cor. de tot 120 cor.; 8 stângini de lemne a 16 cor. de tot 128 cor.; 130 fuioare 26 cor.; 130 porțiuni de fân a 60 fil. 78 cor.; 3 măsuri de fasole 10 cor.; venite cantorale 40 cor.; 5 holde de pământ cu venit de 30 cor.; cvartir și grădină.

4. *Șebiş-Belegeni*: Salar dela Șebiş: în bani 120 cor.; 6 cubule bucate per 12 cor. de tot 72 cor.; 4 stângini de lemne a 14 cor. de tot 56 cor. câte una iție de fasole și un fuior dela toată casa socotite în 60 cor.; 6 holde de pământ cu venit de 120 cor.; iar dela Belegeni: în bani 60 cor. în bucate 3 cubule 36 cor.; 3 stângini de lemne per 14 cor. de tot 42 cor.; un fuior și una iție de fasole dela toată casa, de tot 30 cor.; 5 holde de pământ 56 cor., cvartir și grădină.

4. *Câmpanii de jos și Câmpanii de sus*: Salar în Câmpanii de sus: 132 cor. în bani și 72 fil. 5¹/₂ cubule bucate a 12 cor.; 16 metri lemne socotite în 56 cor.; iar dela Câmpanii de jos în bani 163 cor. 34 fil.; 6¹/₂ cubule bucate socotite în 78 cor.; 24 metri lemne socotite în 84 cor.; venite cantorale 20 cor. cvartir și grădină. Din lemnele însemnate se va încălzi și sala de învățământ; cvartir și grădină.

5. *Poiana*: Salar în bani, naturali și lemne, din cari se va încălzi și sala de învățământ, 576 cor. cvartir și grădină. Învățătorul va fi și cantor fără altă remunerațiune, având dela serviții private ștoalele îndătinate și anume dela înmormântări mari una cor.; dela înmormântări mici și dela liturgii câte 40 fil.

Cei ce doresc a ocupa vreuna din stațiunile aceste sânt poftiți a-și trimite rugările, instruate conform regulamentul școlar, subsemnntului în Segyest u. p. Rieny, iar în vre-o Duminecă ori sârbătoare au să se prezenteze la biserică spre a se face cunoscuți poporului.

* Comitetele parohiale.

În conțelegere cu: *Moise Popoviciu*, adm. ppsc.

—□—

2—3

Pe baza rezoluțiunei Ven. Consistor gr. or. din Oradea-mare de sub Nr. 232 a. c., pentru îndeplinirea stațiunei învățătorești din *Beiuș*, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele sunt: 1. În bani gata 1000 cor. 2. Cvartir liber cu grădină. 3. Ștolele cantorale.

Recursurile ajustate cu documentele recerute de Regulament, și adresate comitetului parohial, să se adreseze la On. Oficiu protopopesic în Beiuș, iar până la alegere au a se prezenta recurenții în vre-o Duminecă ori sârbătoare la sf. biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântare și tipic.

Cei cari vor dovedi că sunt capaci a conduce corul, vor fi preferiți.

Din ședința comitetului parohial ținută în Beiuș, la 4/17 Mai 1908.

Dr. Gavril Cosma,
președinte.

Victor Fildan,
notar.

În conțelegere cu mine: *Vasilie Papp* pprezb. tractual.

—□—

3—3

Licitațiune minuendă.

În temeiul rezoluțiunii Venerabilului Consistor dto 29 Maiu (11 Iunie) 1908 Nrul 2792/908 prin aceasta se publică concurs de licitațiune minuendă pentru darea în întreprindere a zidirii duoe edificii, ce vor servi ca școale, în comuna bis. *Román Szent Mihály* (St. Mihaiul rom.) pprezbiteratul Timișorii.

Planul și preliminarul se pot vedea la concenterul oficiu parohial, unde se pot lua informațiuni și asupra condițiilor de licitare.

Prețul de exclamare este cor. 9331·28 fil.

Dela reflectanți se cere vadiul de 10% în număr, ori în hârtii de valoare acceptabile.

Terminul licitațiunei se fixează pe ziua de Duminecă în **8/21 Iunie 1908** la 10 ore a. m., în școala confesională de lângă s. biserică de acolo.

Comitetul își rezervă dreptul a da lucrarea fără privire la rezultatul licitațiunei reflectantului, care oferă mai multă garanță morală și materială.

Comitetul parohial.

Cu consenzul pprezb.: *Dr. Tr. Putici* m. p.

—□—

2—2

Pe baza concluzului Ven. Consistor ortodox rom. din Arad Nr. 2985/1908 prin aceasta se publică licitațiune minuendă pentru repararea bisericii din *Soborșin* cu prețul de exclamare 1603 cor. 63 fil. plus 120 cor. pentru aurirea crucii, pe ziua de **15/28 Iunie** a. c. la orele 2 p. m. în localul școalei din loc, — când înainte de desfacerea eventualelor oferte închise se va ține și licitațiune verbală.

Licitanții au să depună vadiu de 10% din prețul exclamării, atât la ofertele în scris cât și la licitațiunea verbală. Preliminarul și condițiunile se pot vedea la oficiul parohial din loc.

Soborșin la 28 Mai (10 Iunie) 1908.

În numele comitetului parohial *Iosif Ognean* paroh președintele comitetului parohial.

—□—

2—3

Pe baza incuviințării Ven. Consistor Nr. 7325/904 prin aceasta se escrie licitațiune minuendă pentru renovarea școalei confes. gr. or. rom. din comuna bis. *Ususeu* (com. Timiș cercul Lipovei) cu termin pe ziua de **15/28 Iunie 1908** la oarele 2 p. m. în localitatea școalei. Prețul de exclamare 3854 cor. 92 fil.

Doritorii de a licita au se depună în bani sau hârtie de valoare un vadiu de 10% dela prețul de exclamare.

Întreprinzătorii nu au drept de a pretinde diurne, viatec, și spese de călătorie pentru prezentare.

Comuna bisericască își rezervă dreptul de a angaja pe acel reflectant în care va avea mai multă încredere.

Planul precum și preliminarul de spese se pot vedea la oficiul parohial gr.-or. rom. din Ususeu în orele oficioase.

Contractul incheiat pentru întreprinzători va fi valabil îndată după subscriere, iar pentru comuna bisericască numai după aprobarea Ven. Consistor.

Ususeu, la 24 Mai (6 Iunie) 1908.

Comitetul parohial.

—□—

1—3

Pe baza concluzului Ven. Consistor gr. ort. rom. din Arad Nr. 2288/908 prin aceasta se publică licitațiune minuendă pentru edificarea unei sale de învățământ din *Tornea* și renovarea edificiului vechi cu prețul de exclamare 3676·53 cor. pe ziua de **2/15 Iunie** a. c. la oarele 1 p. m. în localul școalei din loc, când înainte de desfacerea ofertelor închise se va ține și licitațiune verbală.

Licitanții au să depună vadiu de 10% din prețul exclamării separat la ofertele înscris cât și la licitațiunea verbală. Planul, preliminarul și condițiunile se pot vedea la Oficiul parohial din loc.

Tornea, la 11/24 Maiu 1908.

Comitetul parohial.

—□—

1—2

Compactor român în Arad

Iustin Ardelean

Strada Weitzer János Nr. 13.

Execută grabnic și prompt
tot soiul de lucrări, atingătoare de
aceasta branșe.

Legătură fină și durabilă.

Prețuri moderate.

27

Telefon Nrul 266.

Telefon Nrul 266.

Tipografia Diecezană

se recomandă a execută tot felul de lucrări tipografice, ce se țin de această branșă, și anume:

Opuri și broșuri

Invitări, Bilete de logodnă după dorință și în culori, Bilanțuri, Anunțuri funebrele, Statute, Libele, Circulare, Afișe, Bilete de cununie după dorință, Bilete de intrare, Cărți de vizită diferite formate, Menu, Plicuri cu firmă, Obligațiuni, Diferite tipărituri pentru bănci, etc. etc.; precum și

NOTE MUZICALE

pentru cor, pian, violină, cari se efectuează prompt și în cel mai scurt timp.

Prețuri curente.

TIPOGRAFIA DIECEZANĂ
ARAD, St. Batthyányi Nr. 2.

==== Lângă Conzistorul gr.-or. rom. ====

Telefon Nrul 266.

Telefon Nrul 266.